

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie | 9

CZĘŚĆ I **POLSKI PEJZAŻ SPOŁECZNY**

Tadeusz Pilch

Polska i Polacy w zwierciadle faktów. Perspektywa społeczna | 15

Jacek Hołówka

Wartości stwarzające Polaków | 34

CZĘŚĆ II **PEDAGOGIKA SPOŁECZNA – ELEMENTY DO DEBATY**

Wiesław Theiss

Skąd приходzimy, z czym przychodzimy?
O drogach rozwoju pedagogiki społecznej | 67

Maria Mendel

Ignorancja. Gorący postulat i aktualna kategoria
pedagogiki społecznej | 82

Andrzej Radziewicz-Winnicki

Magia myśli o rewitalizacji społecznej w dobie przemian
w twórczości współczesnych polskich pedagogów społecznych
(pożytki czy też pozytywistyczne utopie?) | 98

Pavel Mühlpachr

Nowy wymiar pedagogiki społecznej:
post-ponowoczesne środowisko życia człowieka | 118

Ewa Marynowicz-Hetka

Społeczno-pedagogiczny punkt widzenia
– wielowymiarowość perspektyw | 125

Danuta Urbaniak-Zajac

Pytania o perspektywę pedagogiki społecznej | 140

Jacek Piekarski

O zaangażowaniu pedagogiki społecznej
(w związku z pytaniem o wiarygodność dyscypliny) | 157

Arkadiusz Żukiewicz

Źródła polskiej pedagogiki społecznej. Propozycja sposobu analizy | 179

Elżbieta Górnikowska-Zwolak

Przeszłość dla przyszłości – w poszukiwaniu inspiracji do zmian | 202

CZĘŚĆ III

KONTEKSTY ŻYCIA SPOŁECZNEGO

– W TWORZENIU ŚRODOWISKA ŻYCIA

I POMOCY CZŁOWIEKOWI

Mariusz Cichosz

Środowisko/środowisko wychowawcze – dorobek, kierunki
przemian – współczesne wyzwania | 219

Jerzy Nikitorowicz

Człowiek w przestrzeniach wielokulturowości | 229

Mikołaj Winiarski

Relacje rodzina – szkoła w perspektywie współpracy | 246

Jerzy Szmagański

Zagrożenie katastrofami i klęskami żywiołowymi a praca socjalna | 272

ks. Mariusz Sztaba

W poszukiwaniu źródeł i przyczyn współczesnego,
wielopostaciowego kryzysu społecznego | 280

Janusz Surzykiewicz

Coaching w pedagogice społecznej i pracy socjalnej:
współrzędne zależności podobieństw i różnic.
Recepcja teorii i doświadczeń niemieckich | 305

Dorota Siemieniecka

Status praktyczny konektywizmu | 331

Anna Strzelecka-Ristow

Niepubliczna edukacja w Polsce – jej źródła,
funkcje i niepokoje | 345

Katarzyna Palka

Edukacja na wsi – mechanizmy wykluczenia edukacyjnego | 361

Katarzyna Rychlicka-Maraszek

Od pracy „zadanej” do pracy jako zadania: przemiany
współczesnego środowiska pracy | 371

Ewa Włodarczyk

Czas jako wymiar i obszar ludzkich działań
(perspektywa pedagogiczna) | 388

Astrid Tokaj

O smutku – troskach schyłku życia.
Refleksje pedagogiczne | 402

CZĘŚĆ IV

RODZINA, RODZICIELSTWO

– PROBLEMY I PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

Ewa Jarosz

W którą stronę? Pytanie o kierunek działań na rzecz
ochrony dzieci przed krzywdzeniem | 419

Ewa Kantowicz

Rozwiązania polityki rodzinnej a praca socjalno-wychowawcza z rodziną ryzyka. Nieprzyjazny świat „Wielkiego Brata” czy instrument kreowania rozwoju rodziny? | 435

Danuta Opozda

Rodzicielstwo: stałość zadań i zmienność modeli (?) – zarys refleksji | 451

Wioleta Danilewicz

„Bezgraniczna miłość” w obliczu doświadczeń rodzinnych i niektórych pedagogicznych rozważań | 462

Marta Kulesza

Rodzina – zasoby rodzinne. Od diagnozy do terapii | 472

Katarzyna Segiet

O przesunięciu uwagi z dziecka na rodziców. Refleksja z perspektywy pedagoga społecznego | 490

Tomasz Sosnowski

Tradycyjne i współczesne modele ojcostwa | 507

Dagmara Dobosz

Małżeństwo – instytucja w kryzysie? Opinie Polek i Brytyjek | 518

Joanna Bulska

Społeczno-środowiskowe uwarunkowania zdrowia rodziny | 530

Alina Dworak

Zachowania zdrowotne dzieci i młodzieży a środowisko rodzinne | 542

Jolanta Biała

Współczesne oblicza samotności dziecka w rodzinie jako skutek przemian transformacyjnych i procesu globalizacji | 554

Małgorzata Przybysz-Zaremba

(Nie)spokojny dom – rekonstrukcje dzieciństwa Dorosłych Dzieci Alkoholików | 567

Noty o autorach | 583